

עומדים מוכנים מיד לאחר השבת לעשות אז את פעולתם, וממילא אין צדק לפי דעתך משום איסור הכנה משבת לחול, ומש"כ הנריכו חז"ל ללמוד איסורו מדברי קבלה משום ממלא חפצין, וממילא פשוט לפי"ז לפי דעתך דלמה אין בשינה שבת לאורך הלילה איסור משום הכנה, משום דאינו עושה צדק שום פעולה ממשית שנשאר קיים לאחר השבת.

ועפ"י דבריו חלו העלות בפשיטות דהכי נמי צמוג לנידון דידן באמירת וכן על ומטר שבת אינו מכין כלום שום פעולה ממשית חוץ לגופו, רק שמכין עצמו שמוחו ופיו יהיו מוכנים ורגילים על לשונו שלא לצדא ליד עשות צלילה, וליכא צדק משום הכנה, ומכאן טעמא גופא מותר ג"כ לדעתך לחזור על הטעמים והנגימות של מגילת אסתר שבת לאורך מולאי שבת, מכיון שאינו מכין כלום רק שמכין עצמו שיכיה רגיל צדק ע"כ דבריו.

אמנם לבני לא כן ידמה, דאם דכדצריך כן הוא, דעל כרחק טעמא צדי למד שבת צדק שיהיה צדק רגיל הלילה לא חששו משום הכנה, וכן שאר הדקדוקים שבתות לדקדק צדק, מ"מ החילוק שבתות לחלק צדק דדוקא בפעולה ממשית שמחין לגוף ונשאר קיים לאחר השבת הוא דאסור משום הכנה, וצ"ל"ה לא, אינו נכון לענ"ד, והוא דאסור להחשיך על החתום לשכור פועלים משום ממלא חפצין, הכוונה צדק דאסור להחשיך על החתום שבת כדי לשכור פועלים צדק, כמבואר לכל מעיין ב"ש"ם ופוסקים, דעלם שכירת פועלים שבת צדק צ"ל"ה אסור מלד עצמו משום גזירת מקח וממכר, ולא הולכין לאסור לא משום הכנה ולא משום ממלא חפצין, והדבר פשוט לענ"ד דלוי יהא שאין צד איסור מלד עצמו צדא דהיה צדק איסור משום הכנה, שהרי אפילו צדצור צעלמא יש צד ג"כ איסור הכנה, כמבואר להדיא ב"ש"ע (שם ס"י ס"ז ס"ט"א ו"ג) דמותר להחשיך על החתום לאורך דבר המותר לעשות שבת או לאורך מלוא, ואין חוששין צדק משום הכנה משבת לחול, אלא דהא גופא צריך להבין דלמה באמת לא חיישין בכל בני משום הכנה.

ויותר מזה כדת לדקדק דלכאורה יש לעיין ביסודו של איסור ממלא חפצין דלמה הנריכו חז"ל ללמוד אותו מדברי קבלה כגון להחשיך על החתום ולעילי צדק וכוונתם שאר הדברים דחשיב ב"ש"ע (שם), הרי צ"ל"ה יש צדק משום איסור הכנה משבת לחול, והוא יותר חמור מאיסור ממלא חפצין, שהרי איסור ממלא חפצין מותר לאורך מלוא דחפצי שמים מותרים, משא"כ באיסור הכנה משבת לחול לא מלינו צדק היתר בפוסקים לאורך מלוא יותר מלאורך חול צעלמא, ועל כרחק צריך לומר דבאמת ליכא בכל אלו משום איסור הכנה, אלא דל"ע למד והדבר צריך תלמוד.

ואשר על כן צדק ליד הכרעה צדק וכתבת לחלק דהכנה אינו אלא בהכנת איזה דבר שמחין להגוף, כגון קיפול בגדים שבת לאורך מולאי שבת וכל כיוצא צדק שעושים איזה פעולה שבת לאורך הלילה, דהפעולה שעה נשאר קיים ומשתמשים בפעולה זו לאחר השבת והיו ממילא הכנה משבת לחול, משא"כ בכל בני דברים שנקנים בגדר ממלא חפצין, דאינו מכין שום דבר צמיתות ורק שמכין את גופו שיכיה מוכן לעשות איזה פעולה צלילה, כגון להחשיך על החתום שאינו עושה שום פעולה צדק רק שמכין עצמו שיכיה מוכן לעשות הפעולה צמית שבת, וכגון שכירת פועלים לאחר השבת, שלא נעשה צדק שום פעולה ממשית, רק שהפועלים

ואין כאן מקומו להאריך עוד צדק, ומ"מ לענינו הדבר פשוט וברור שאין מדברי הרדב"ז וסיעתו שום ראיה והוכחה לאיסור לבני נידון דידן, וא"כ נפלו כל ראיותיו של המנחת שבת צדק צבירה.

ז

הנה הארכת וכתבתי חובן דצריך עם תוספת טפח משלי מה שנשאלתי ונתתי צבירה דברי הפוסקים ב"ש"ד, והמתבאר מכאן דעל עמם השינה כל חפצין שווין, דאפילו אם מכין להדיא לאורך הלילה, ליכא צדק שום חשש איסור, כל עוד שאינו אומר להדיא כן שהשינה הוא לאורך החול, וכל עיקר מחלוקתם הוא כשאומר להדיא כן שהשינה הוא לאורך החול, דלז הוא דאסור למד ולמד כדאית להו צעמא דמילתא, וכל דצריך צדק נכונים וברורים לכל מבין.

ועפ"י האשה זו כתבת צמוג לנידון דידן אם מותר לחזור על אמירת וכן על ומטר שבת כדי שיכיה רגיל צלשונו צמולאי שבת, דמשום איסור ממלא חפצין פשוט דליכא צדק, שהרי לאו חפצין הוא רק חפצי שמים, וגם יש לו תועלת באמירתו אותו היום, ואפילו לדעת המג"א והח"ס וכו"ע הרב מותר, אלא דאכתי יש לעיין אם יש צדק משום איסור הכנה משבת לחול, ועל זה כתבת דלפי מה שכתבתי ב"ש"ד דעל עמם השינה אין שום חשש איסור אפילו אם מכין להדיא לאורך הלילה, כל עוד שאינו אומר להדיא כן, ומבואר ג"כ ב"ש"ע (שם ס"י ס"ז ס"ט"א ו"ג) דמותר להחשיך על החתום לאורך דבר המותר לעשות שבת או לאורך מלוא, ואין חוששין צדק משום הכנה משבת לחול, וא"כ הכי נמי צידון דידן לא חיישין צדק משום הכנה משבת לחול, אלא דהא גופא צריך להבין דלמה באמת לא חיישין בכל בני משום הכנה.

ויותר מזה כדת לדקדק דלכאורה יש לעיין ביסודו של איסור ממלא חפצין דלמה הנריכו חז"ל ללמוד אותו מדברי קבלה כגון להחשיך על החתום ולעילי צדק וכוונתם שאר הדברים דחשיב ב"ש"ע (שם), הרי צ"ל"ה יש צדק משום איסור הכנה משבת לחול, והוא יותר חמור מאיסור ממלא חפצין, שהרי איסור ממלא חפצין מותר לאורך מלוא דחפצי שמים מותרים, משא"כ באיסור הכנה משבת לחול לא מלינו צדק היתר בפוסקים לאורך מלוא יותר מלאורך חול צעלמא, ועל כרחק צריך לומר דבאמת ליכא בכל אלו משום איסור הכנה, אלא דל"ע למד והדבר צריך תלמוד.

ואשר על כן צדק ליד הכרעה צדק וכתבת לחלק דהכנה אינו אלא בהכנת איזה דבר שמחין להגוף, כגון קיפול בגדים שבת לאורך מולאי שבת וכל כיוצא צדק שעושים איזה פעולה שבת לאורך הלילה, דהפעולה שעה נשאר קיים ומשתמשים בפעולה זו לאחר השבת והיו ממילא הכנה משבת לחול, משא"כ בכל בני דברים שנקנים בגדר ממלא חפצין, דאינו מכין שום דבר צמיתות ורק שמכין את גופו שיכיה מוכן לעשות איזה פעולה צלילה, כגון להחשיך על החתום שאינו עושה שום פעולה צדק רק שמכין עצמו שיכיה מוכן לעשות הפעולה צמית שבת, וכגון שכירת פועלים לאחר השבת, שלא נעשה צדק שום פעולה ממשית, רק שהפועלים